

Statistics is a part of science that helps to understand the world. Many people think that statistics is a difficult subject, but it is not. It is a part of science that helps to understand the world. It is a part of science that helps to understand the world. It is a part of science that helps to understand the world.

R6.smp

Nutrition

Biochemistry laboratory

Chinnavuth Vatanashevanopakorn, M.D.

Department of Biochemistry

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

Mahidol University

Nutrition laboratory

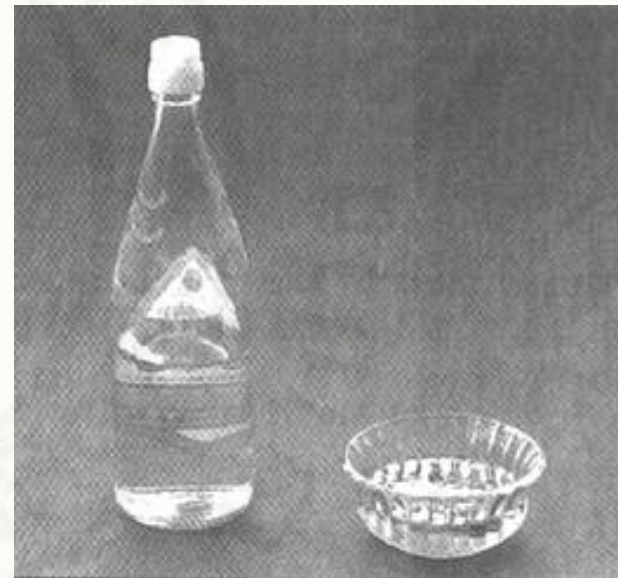
- การทดสอบน้ำสํ มสายชู
- การทดสอบบอแรกซ์ ในผงชูรส
- การตรวจหาปรอทในน้ำดื่ม
- การทดสอบการปนเปื้อนฟอร์มาลินในอาหาร

การทดสอบน้ำส้มสายชู

น้ำส้มสายชู

- มีกรดน้ำส้ม(acetic acid) ทำให้ เกิดรสเปรี้ยว
- แบ่งเป็น 3 ชนิด
  - น้ำส้มสายชูหมัก
  - น้ำส้มสายชูกลั่น
  - น้ำส้มสายชูเทียม

น้ำส้มสายชูปลอม

ใช้ กรดแร่วิเคราะห์ชนิดอื่น

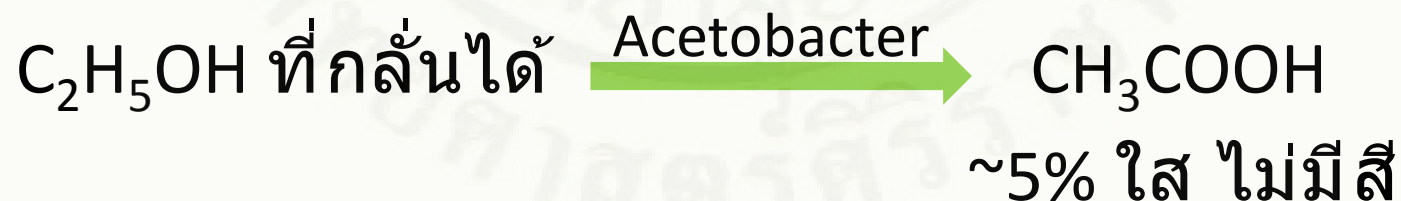
เช่น กรดกำมะถัน (sulfuric acid)

การทดสอบน้ำส้มสายชู

น้ำส้มสายชูหมัก(wine vinegar)

- สีเหลืองอ่อนน้ำตาล
- มีวิตามิน เกลือแร่ กลิ่นหอมของพืชหรือผลไม้ ที่นำมาหมัก
- ราคาแพง
- 4.2% acidity

น้ำส้มสายชูกลั่น(distilled vinegar)

การทดสอบน้ำส้มสายชู

น้ำส้มสายชูเทียม

CH_3COOH $\xrightarrow{\text{Dilute with H}_2\text{O}}$ ~4-7% ใส่ ไม่มีสี กลิ่นฉุน

น้ำส้มสายชูปลอม

H_2SO_4 $\xrightarrow{\hspace{1cm}}$ dilute with H_2O

- รสเปรี้ยวเข็ดฟัน
- ไม่มีกลิ่นกรดน้ำส้ม
- เป็นอันตรายต่อระบบทางเดินอาหารและตับ

การทดสอบน้ำส้มสายชู

หลักการ :

น้ำส้มสายชูปลอมที่ทำจากกรดแอสี สาร
มีความเป็นกรดสูง (pH ต่ำกว่า) acetic acid
ในน้ำส้มสายชูแท้

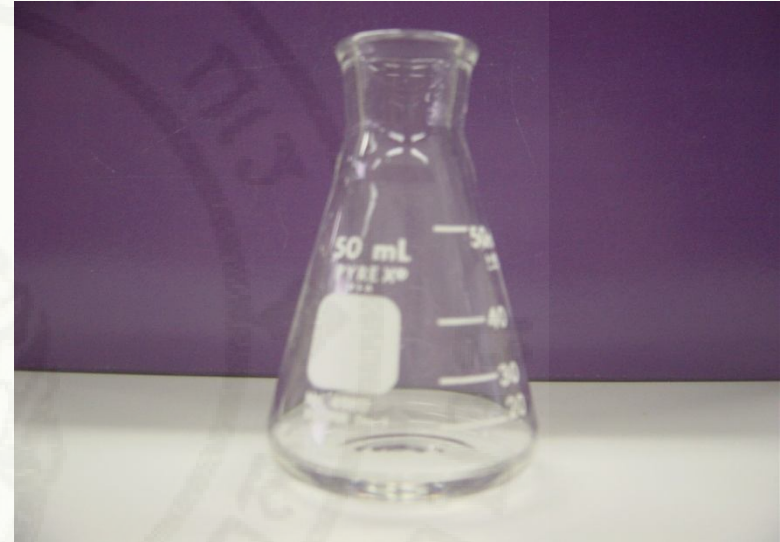

Total acidity สูง
และเปลี่ยนสี indicator ในช่วง pH ที่ต่ำ

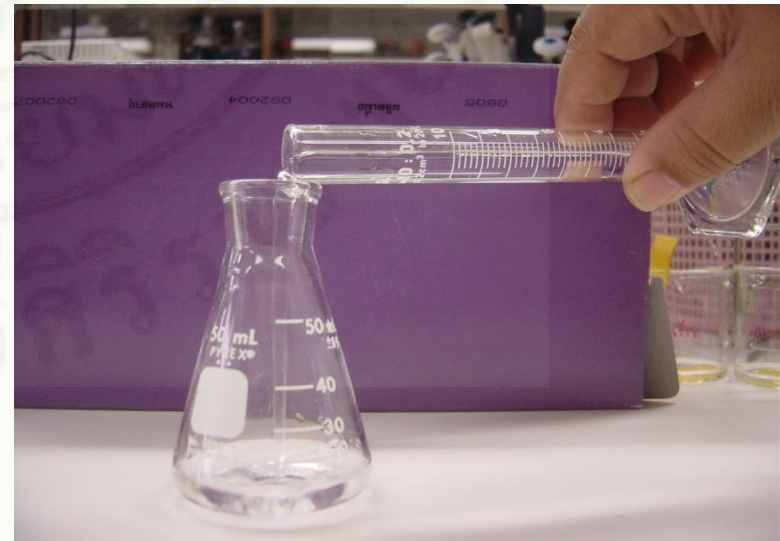
การทดสอบน้ำส้มสายชู

การหาความเป็นกรด

- ปิเปตน้ำส้มสายชู 5 ml

- เติมน้ำกลั่น 10 ml

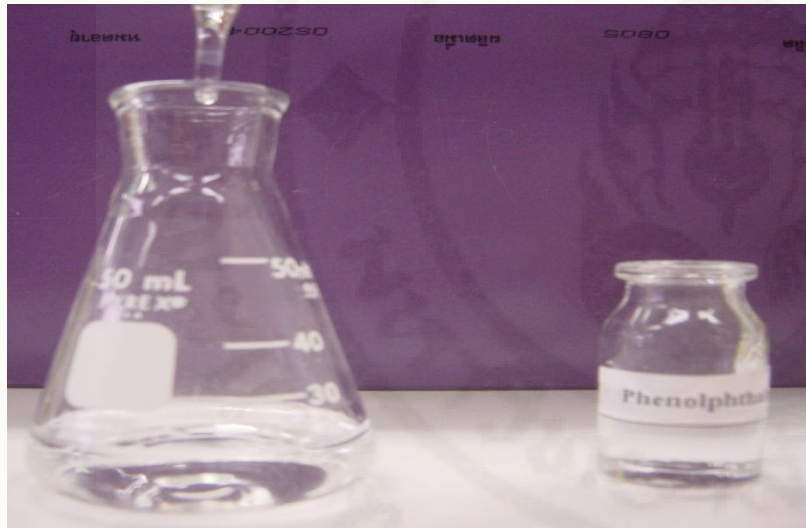

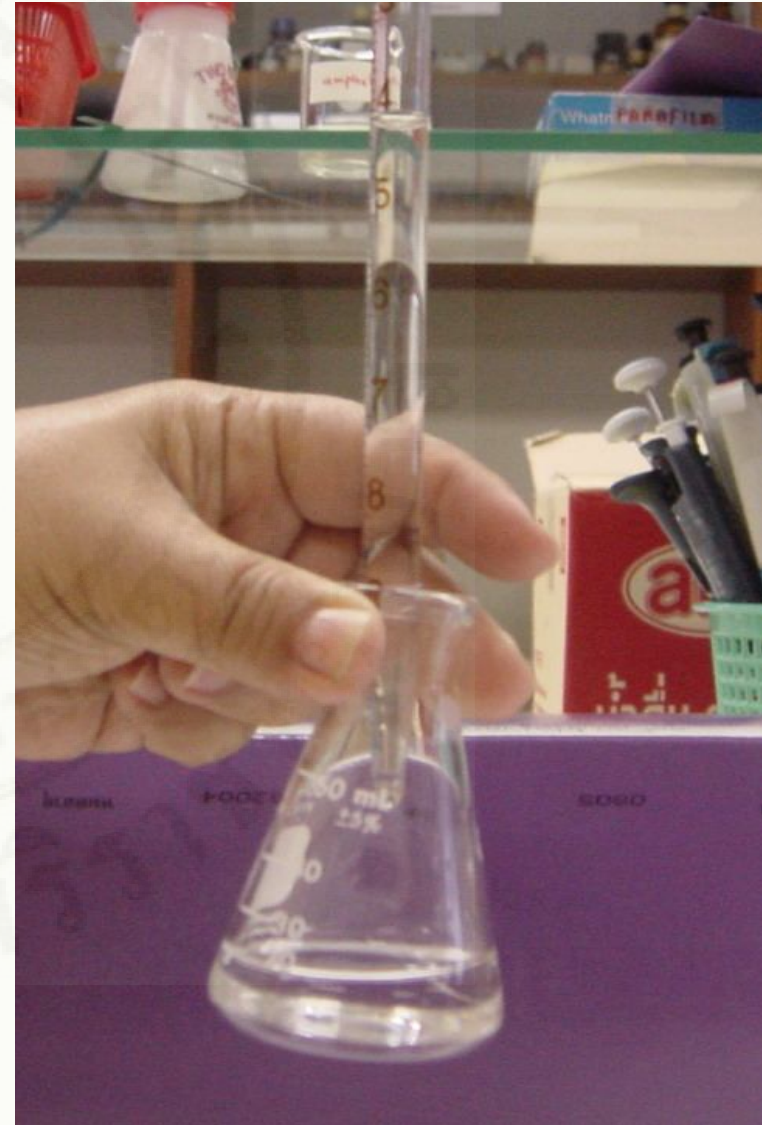
การทดสอบน้ำส้มสายชู

การหาความเป็นกรด

- เติมน phenolphthalein 2 หยด

- Titrate ด้วย 0.5M NaOH

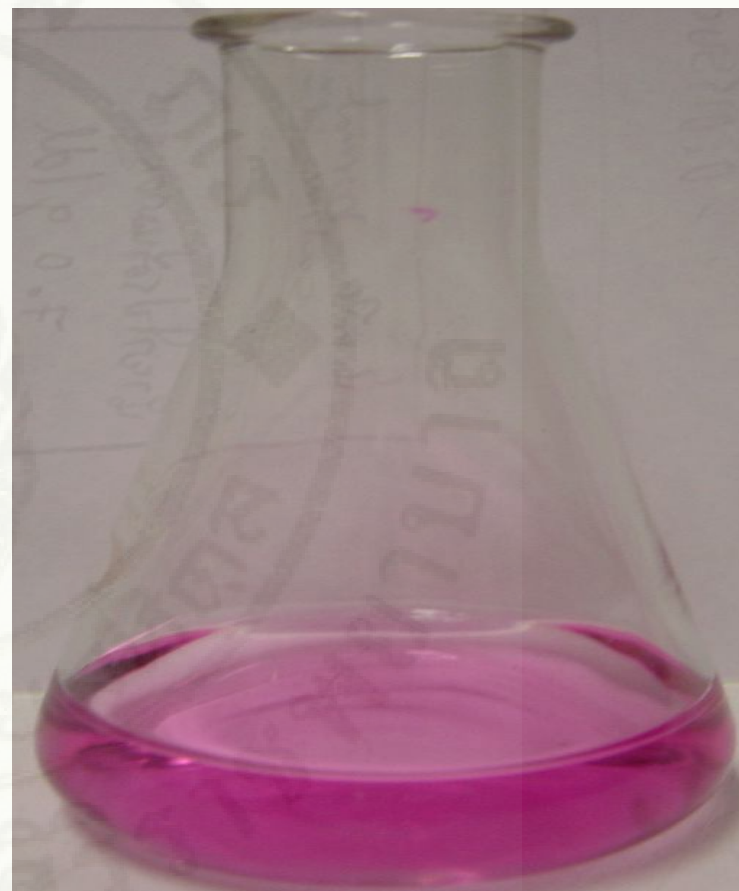

การทดสอบน้ำส้มสายชู

การหาความเป็นกรด

End point สี ชมพู
ทำ 3 flask หาค่าเฉลี่ย

Over titration

การทดสอบน้ำส้มสายชู

Calculation : % acidity

$$N_1 V_1 = N_2 V_2$$

$$N_1 (5) = (0.5) V_2$$

$$N_1 = (0.1) V_2 \text{ mol/L}$$

น้ำส้มสายชู 1000 ml มีกรด $(0.1) V_2 \text{ mol}$

น้ำส้มสายชู 100 ml มีกรด $(0.01) V_2 \text{ mol}$

$$\% \text{ acidity (wt./vol.)} = (0.01) V_2 \times 60 \text{ g}$$

$$(\text{g}\%) = (0.6) V_2 \text{ g/100 ml}$$

$$= (0.6) V_2 \text{ g}\%$$

$$(\text{MW of CH}_3\text{COOH} = 60.05)$$

การทดสอบน้ำส้มสายชู

Example

น้ำส้มสายชู 5 ml titrate พอดีกับ 0.5 M NaOH 10 ml

$$N_1 V_1 = N_2 V_2$$

$$N_1 (5) = (0.5) 10$$

$$N_1 = 1 \text{ M}$$

น้ำส้มสายชู 1000 ml มีกรด 1 mol

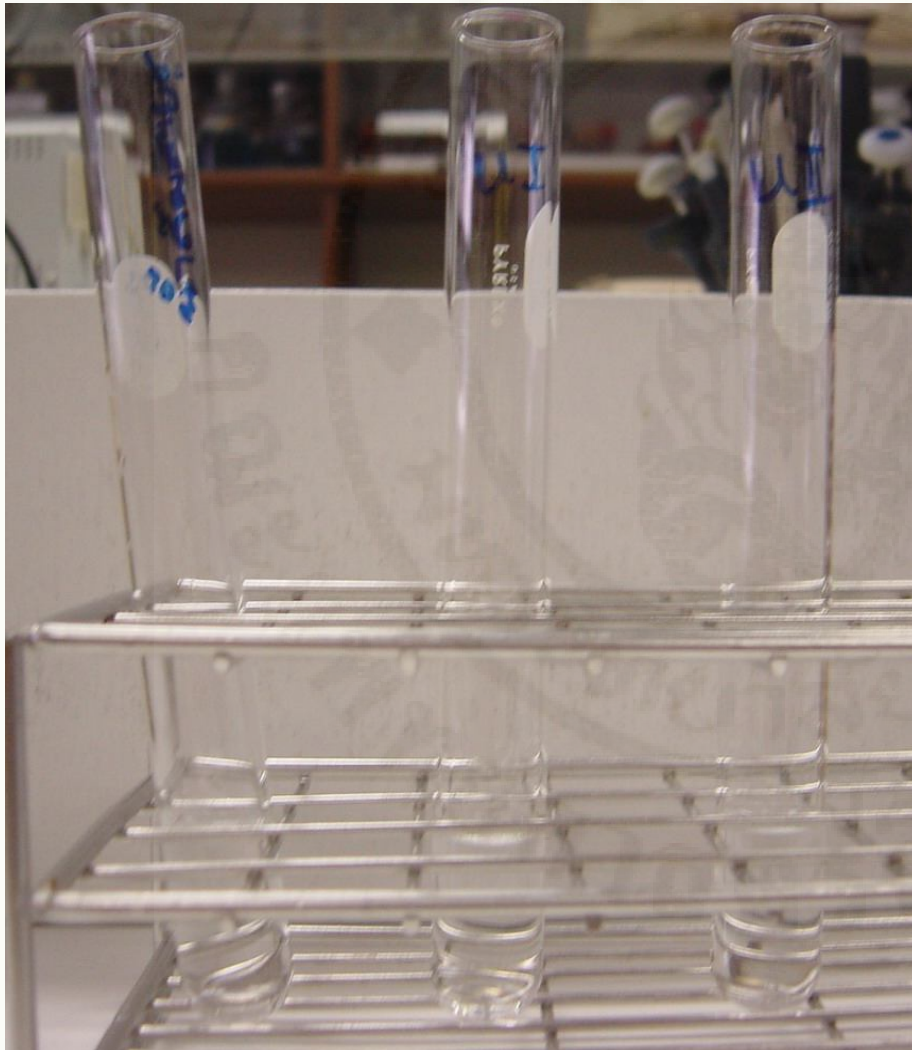
น้ำส้มสายชู 100 ml มีกรด 0.1 mol

$$\% \text{ acidity (g\%)} = 0.1 (60)$$

$$= 6 \text{ g \%}$$

การทดสอบน้ำส้มสายชู

การหากรดแร่อิสระในน้ำส้มสายชู

- ใส่ น้ำส้มสายชู
unknown 1 และ
unknown 2 หลอดละ
5 ml
- เติมน้ำ 0.01% gentian
violet 2-3 หยด
เขย่าให้เข้ากัน
(ช่วง pH ที่เปลี่ยนสี
0.0-2.0)

กรดน้ำส้ม: สีม่วง

กรดแอสซอร์ : สีน้ำเงินสีเขียว

การทดสอบผงชูรส

- ผงชูรสเป็น food additive
- Monosodium glutamate (MSG) ~99%
- ละลายได้ ดีในน้ำ
- pH ~7
- การปลอมปน :
  - borax
  - sodium phosphate

การทดสอบผงชูรส

ผลึก MSG

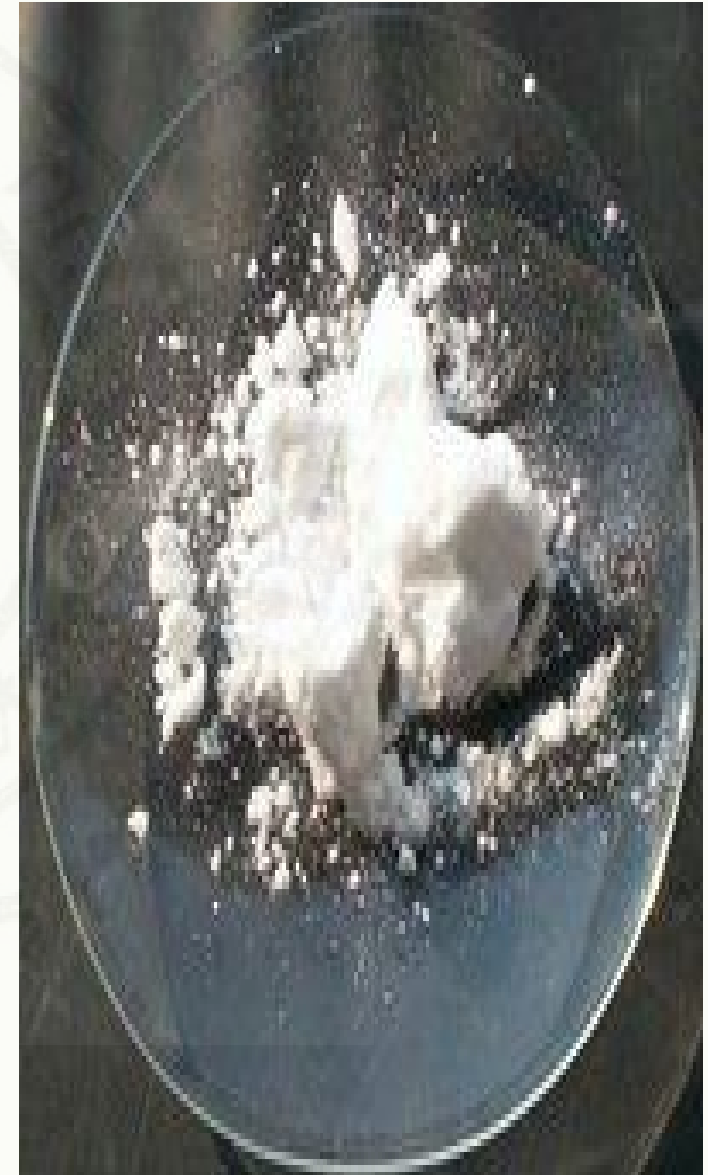
- แท่งยาว คอดตรงกลาง หัวท้ายไม่เรียบ คล้ายท่อจนกระดุก
- ทึบ ไม่มีความมัน ไม่มีสี มีรสคล้ายเนื้อต้ม

การทดสอบผงชูรส

ผลึก sodium phosphate

- แห้งยาว เรียบเสมอกัน
- ไม่มีสี ใส เป็นมันวาว มีรสฝืด

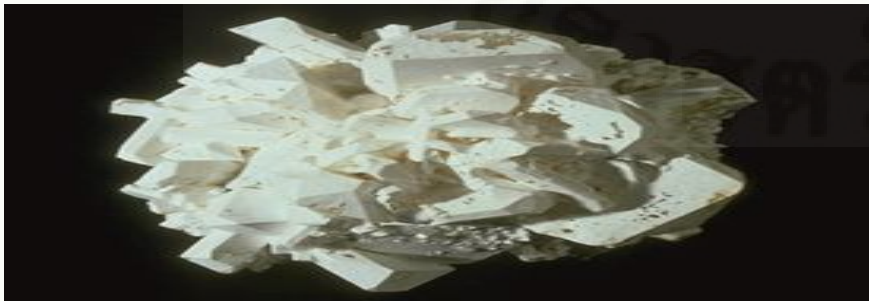

การทดสอบผงชูรส

ผลึก borax ($\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$)

- เป็นผงเล็ก ๆ มีลักษณะขุ่นทึบ
- เรียกว่า ผงกรอบ เฟ่งแซ น้ำประสานทอง
- เป็นพิษต่อร่างกาย
- **Acute toxicity** : - คลื่นไส้, อาเจียน, ปวดท้อง ไข
- 15 g $\rightarrow$ death
- **Chronic toxicity** : - ใต้ น้อย ๆ บ่อย ๆ
- ท้องเสีย

การทดสอบผงชูรส

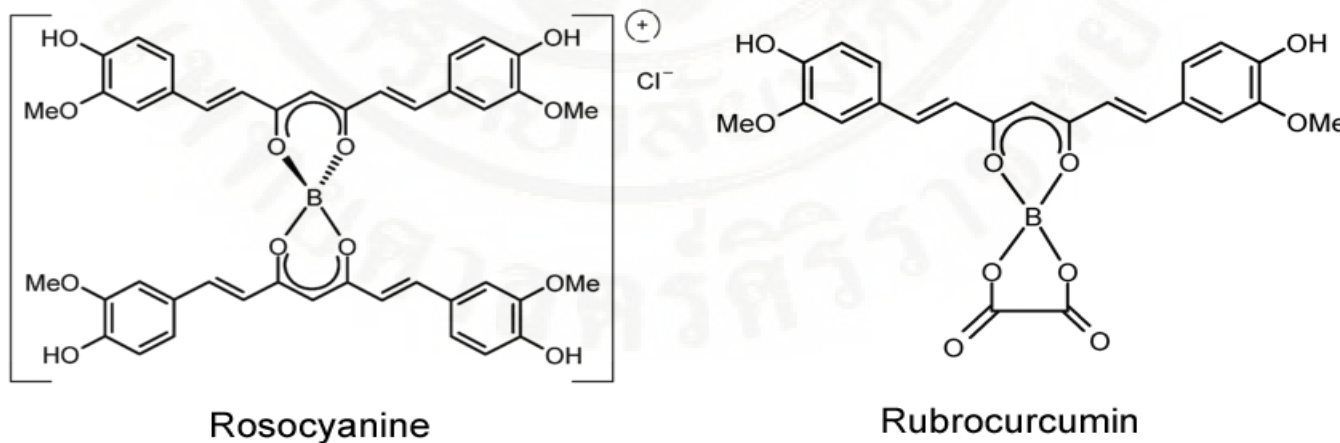
การตรวจหา borax

- อาศัยการเปลี่ยนแปลงในสถานะที่เป็นกรด

borate + สารประกอบในขมิ้น

rosocyanine และ rubrocurcumin

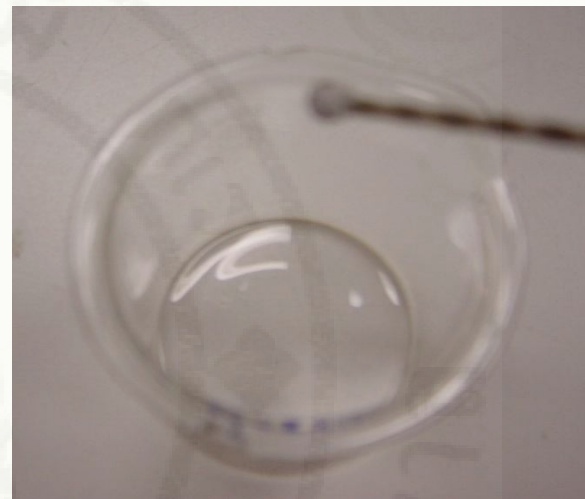
สีแดง

การทดสอบผงชูรส

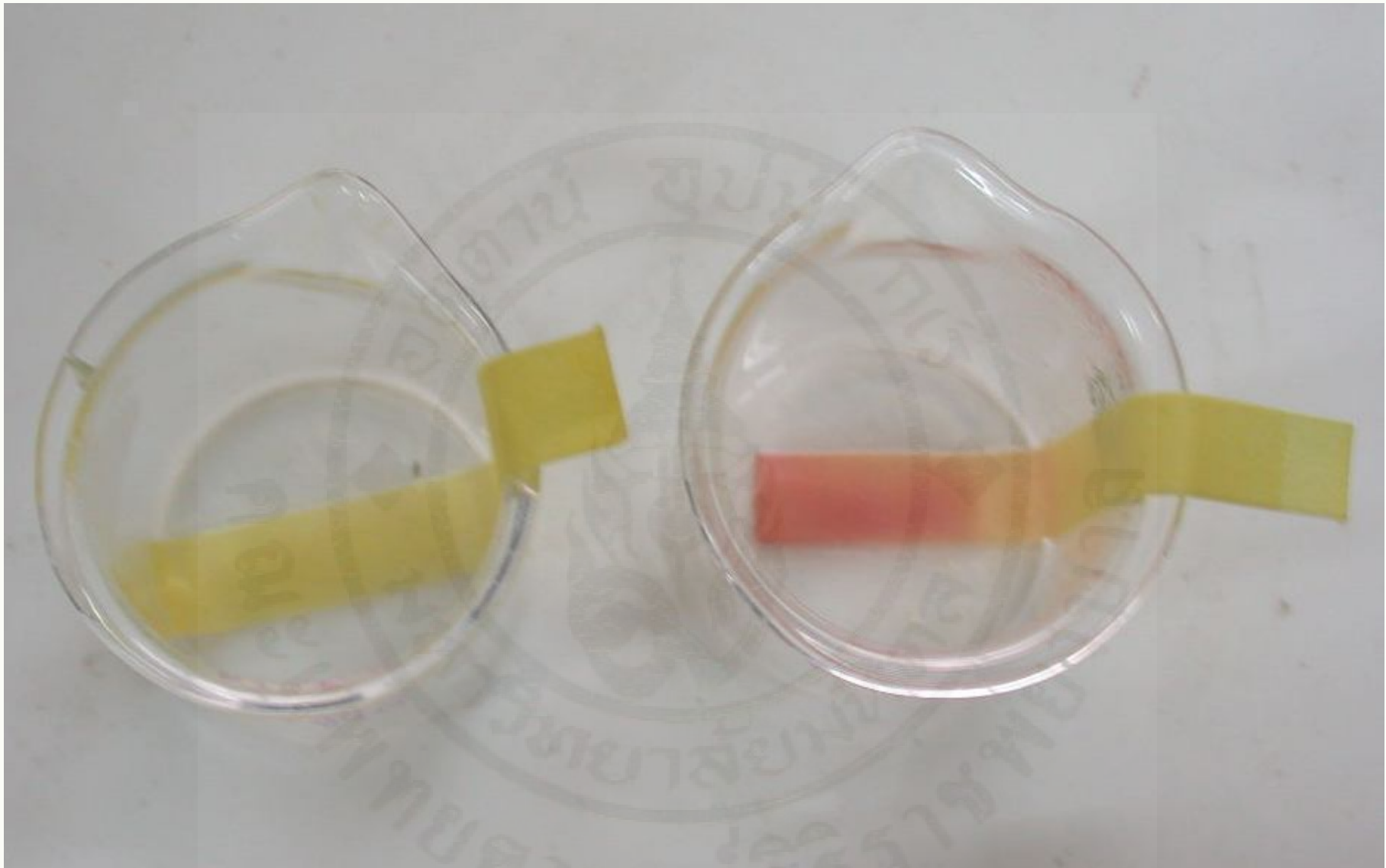
การตรวจหา borax

- ตักผลึก MSG และ borax
อย่างละ 2 ช้อน
ใส่ในบีกเกอร์ 50 ml
- เติมน้ำกลั่น 3 ml,
conc. HCl 2 หยด
เขย่าให้เข้ากัน

จุ่มกระดาษขมิ้นในสารละลาย ให้ ปลายข้างหนึ่งพาดปากบีกเกอร์
ตั้งที่ hot plate ~5 นาที ทิ้งให้ ระเหยแห้ง

MSG : ไม่เปลี่ยนสี

borax : สี ชมพู, แดง

การตรวจหาปรอทในน้ำดื่ม

- ปรอท (Hg) เป็นโลหะหนักที่ใช้ ในอุตสาหกรรม
- เป็นสารปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม
- ถ้าร่างกายได้ รับเข้า ไปมาก ๆ เกิดพิษได้
- Qualitative assay :
potassium ferrocyanide → Ferriferrocyanide
(สีน้ำเงิน)

การตรวจหาปรอทในน้ำดื่ม

	Negative control	Positive control	Unknown
น้ำดื่มบริสุทธิ์ (ml)	1	-	-
น้ำดื่มที่มีสารปรอทปนเปื้อน (ml)	-	1	-
น้ำดื่มตัวอย่าง (ml)	-	-	1
0.05 N nitric acid (ml)	1	1	1
0.042% potassium ferrocyanide (ml)	1	1	1

ผสมน้ำยาให้ เข้า กัน ตั้งทิ้งไว้เป็นเวลา 10 นาที แล้วแปลผล

การตรวจหาโปรตีนในน้ำดื่ม

Negative : ใส่

Positive : สีน้ำเงิน

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

- Formalin : สารละลายที่ประกอบด้วยน้ำและ formaldehyde ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อน้ำหนัก
- เป็นของเหลวใส ไม่มีสี มีกลิ่นเฉพาะตัว
- ใช้ ในอุตสาหกรรมผลิตเคมีภัณฑ์พลาสติก สิ่งทอ น้ำยาดองศพ ฆ่าเชื้อรา
- ถูกนำไปใช้ ผิดวัตถุประสงค์ เช่น นำไปแช่อาหารประเภทผัก อาหารทะเล เนื้อสัตว์ เพื่อให้ อาหารดูสดกรอบ น่ารับประทาน เก็บได้นาน

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

เปรียบเทียบผักปลอดสารพิษ
กับผักที่ปนเปื้อนฟอร์มาลิน
แช่ในน้ำกลั่นทิ้งไว้ 1 วัน

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

เปรียบเทียบผักปลอดสารพิษ
กับผักที่ปนเปื้อนฟอร์มาลิน
แช่ในน้ำกลั่นทิ้งไว้ 1 วัน

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

Formalin toxicity

- รับประทาน

- 30-60 ml : อาเจียน ปวดท้อง อุจจาระร่วงอย่างรุนแรง หมดสติ
- 60-90 ml : อาจเสียชีวิตได้

- สัมผัสหรือสูดดม :

ผิวหนังอักเสบ ระคายเคืองที่ตาและจมูก

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

Dermatitis, burn

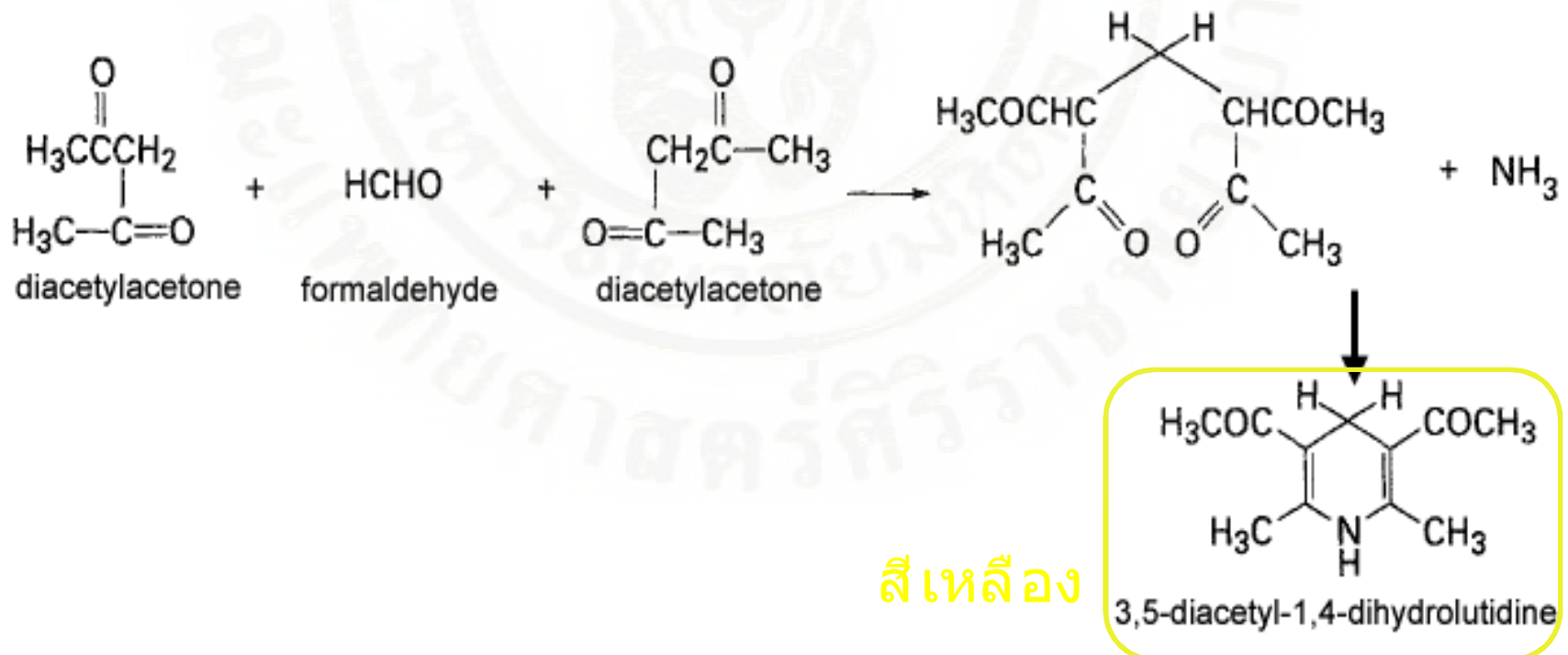

Formalin preparation

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

ทำโดยใช้ วิธีutidine

- Formaldehyde จะทำปฏิกิริยากับacetylacetone ในภาวะที่มี ammonia อยู่ด้วย
- เกิดเป็นสารประกอบสี เหลือง

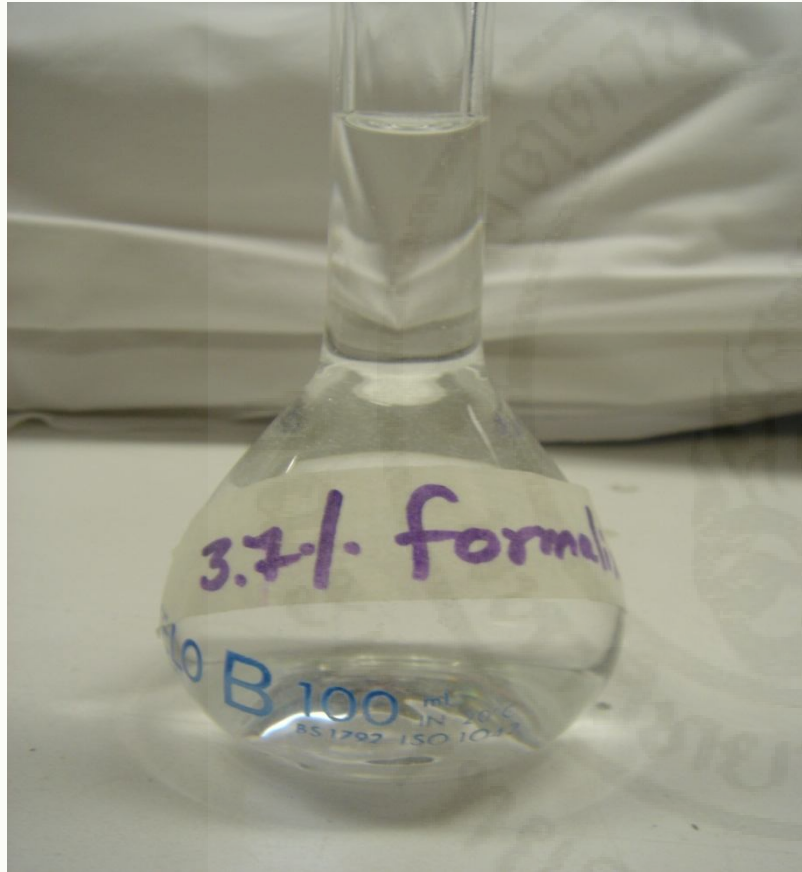

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

	Negative control	Positive control	Unknown
น้ำกลั่น (ml)	1	-	-
Formalin (ml)	-	1	-
น้ำแช่ผักตัวอย่าง (ml)	-	-	1
น้ำยาทดสอบฟอร์มาลิน (ml)	2.5	2.5	2.5

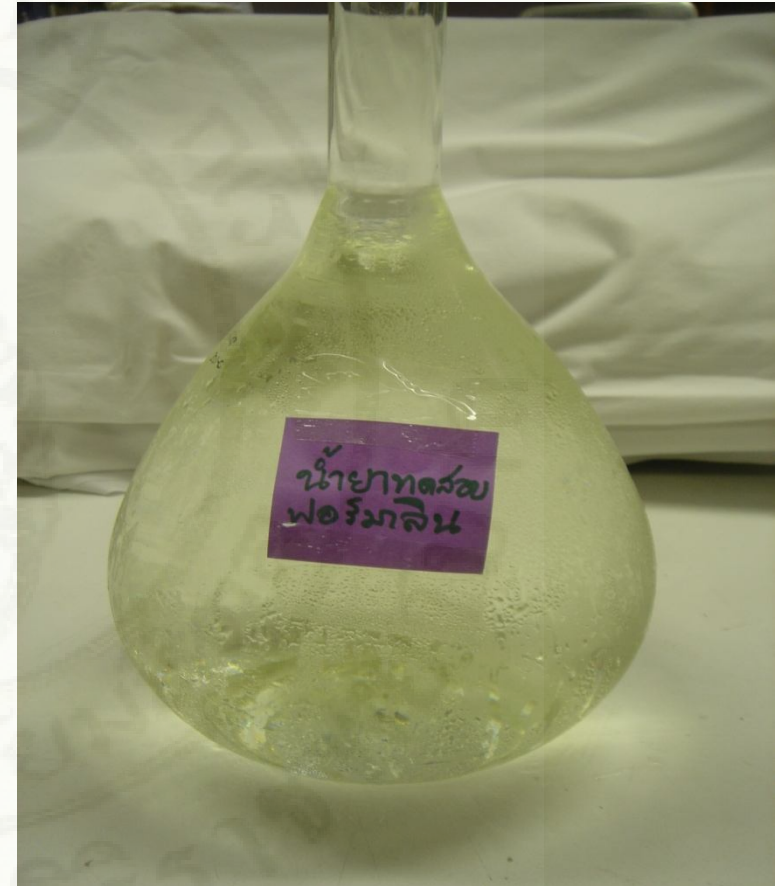
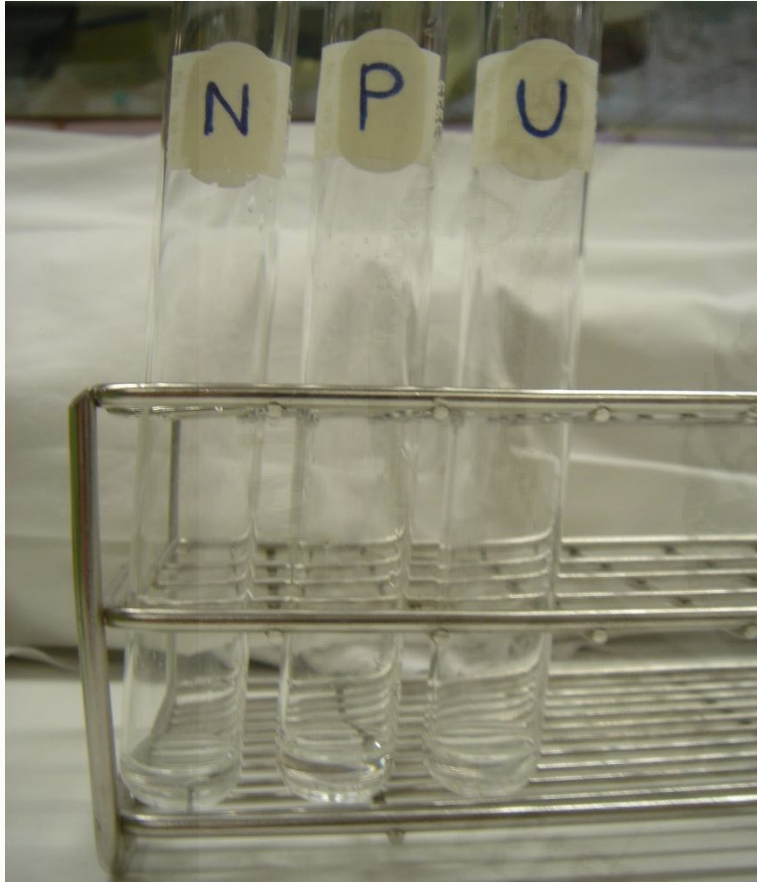
ตั้งทิ้งไว้ 3 นาที สังเกตสีที่เปลี่ยนไป

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

ปีเปตน้ำกลั่น, formalin และน้ำแช่ผักตัวอย่าง อย่างละ 1 ml

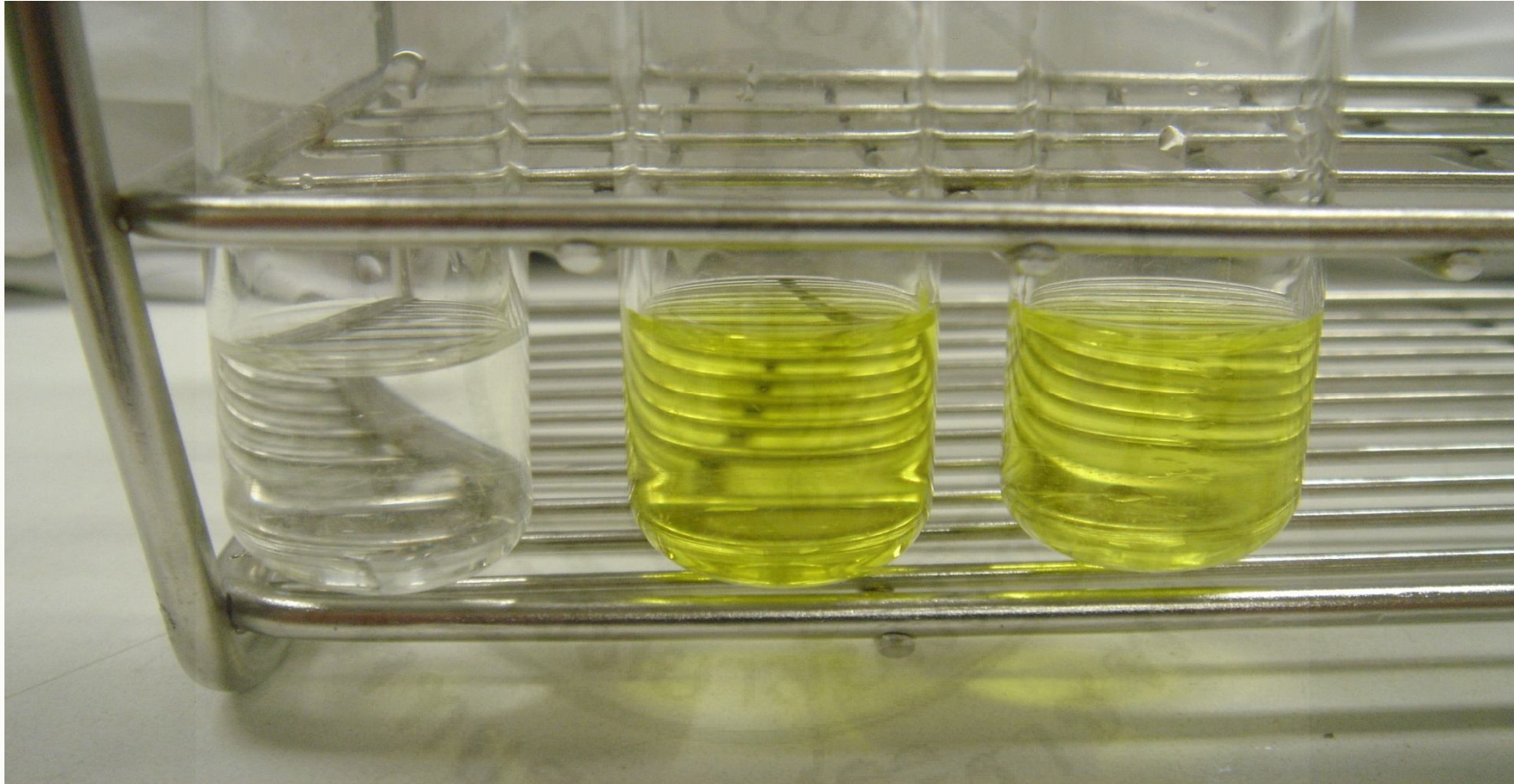
การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

เติมน้ำยาทดสอบ formalin หลอดละ 2.5 ml

การทดสอบการปนเปื้อน ฟอร์มาลินในอาหาร

Negative : สารละลายใส

Positive : สารละลายสีเหลือง

การคำนวณหา BMI

$$\text{BMI} = \frac{\text{weight}}{\text{height}^2} \quad (\text{kg/m}^2)$$

โจทย์คำถาม

- นายชัย อายุ 25 ปี น้ำหนัก 60 kg ส่วนสูง 170 cm
- นางสาว Kate อายุ 18 ปี น้ำหนัก 60 kg ส่วนสูง 160 cm

จงหาค่า BMI และแปลผล

Body mass index in Asian people

BMI	แปลผล
<18.5	thin
18.5-22.9	normal
23-24.9	overweight
≥25	obesity

ที่มา : The Asia-Pacific perspective : redefining obesity and its treatment (2000)